

Poznań, 15 listopada 2024

dr hab. Katarzyna Lisiecka, prof. UAM
Instytut Filologii Polskiej
Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

**Recenzja rozprawy habilitacyjnej, dorobku naukowego, działalności
organizacyjnej i dydaktycznej dr Małgorzaty Liseckiej**

1. Sylwetka Habilitantki

Małgorzata Lisecka uzyskała tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa w 2010 roku na podstawie dysertacji poświęconej historii związków słowa i muzyki w poezji polskiej od XVII do połowy XVIII wieku, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Danuty Künstler-Langner. Praca ta otrzymała wyróżnienie i stała się podstawą wydania monografii zatytułowanej *Staropolska melopoesis. Słowo i muzyka w poezji polskiej 1600-1750 wobec refleksji teoretycznej*, Toruń 2016. Warto także zaznaczyć, że habilitantka ukończyła wcześniej studia magisterskie na dwóch kierunkach – filologii polskiej i muzykologii i od samego początku swojej pracy badawczej łączy w pełni udanie i konsekwentnie w podejmowanych badaniach i projektach komparatystyczne metody, interdyscyplinarne podejście analityczne i filologiczną rzetelność badań źródłowych, prowadzonych z rozmachem i pełną kompetencją na materiałach francuskich, włoskich, niemieckich, angielskich i polskich przy wykorzystaniu aktualnego stanu badań zgromadzonego w tych językach. Jest autorką ponad czterdziestu artykułów i studiów naukowych napisanych w języku polskim i angielskim, uczestniczyła także w ponad 45 konferencjach naukowych, w tym ponad połowa z nich to konferencje międzynarodowe o szerokim zasięgu w renomowanych ośrodkach naukowych. Od 2011 roku pracuje jako adiunkt w Katedrze Kulturoznawstwa (od 2019 roku w wyniku

przekształceń w Instytucie Nauk o Kulturze, Katedra Kulturoznawstwa Wydziału Humanistycznego) na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, prowadząc bogatą działalność naukową, badawczą, dydaktyczną i popularyzatorską. Jest osobą znaną i cenioną w środowisku naukowym skupionym wokół badań nad teatrem muzycznym, zapraszana od wielu lat do różnych inicjatyw i projektów, cenioną ekspertką wiedzy o sztuce operowej, muzycznej i literacko-muzycznej.

2. Ocena osiągnięcia habilitacyjnego wskazanego w procedurze habilitacyjnej:
Głos, ciało, scena. Afektywność teatru operowego we francusko-włoskim dyskursie słownikowym 1768-1826, Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń 2023, wydana w serii Monografie FNP.

Rozprawa Małgorzaty Liseckiej, jest wyczerpującym i oryginalnym w swej koncepcyjnej osnowie efektem pracy Autorki, skupionej od wielu lat na badaniach podejmujących szerokie spektrum zagadnień powiązanych z teatrem operowym, jego muzyczną i dramaturgiczną osnową, ramą gatunkową oraz społeczną i kulturotwórczą funkcją oddziaływania na europejską kulturę teatralno-muzyczną XVIII i XIX wieku.

Badania źródłowe, które obejmują swym zakresem dyskursy słownikowe francuskiej i włoskiej refleksji muzycznej w latach 1768-1826, pozwoliły Autorce nie tylko wypracować własną metodę i oryginalną metodologię badawczą odnoszącą się do analizy, opisu i interpretacji całej gamy zjawisk społeczno-kulturowych, które obejmują swym zasięgiem obszar kultury muzycznej, teatralnej i operowo-muzyczno-teatralnej Europy Wieku Świątel i kolejnych dekad XIX stulecia. Są one także przekonującą i wielce udaną próbą opracowania materiału źródłowego, tj. refleksji teoretyczno-badawczej i popularnonaukowej prowadzonej przez autorów słowników muzycznych, adresowanych do szerokiego kręgu odbiorców XVIII i XIX wieku. Jak słusznie podkreślała Autorka, są to uczestnicy kultury muzyczno-teatralnej, określanych i określających siebie mianem dyletantów (*dilettanti*). Pamiętajmy przy tym, że w podobnym pokornym duchu określał swój status w tym czasie m.in. J.W. Goethe, zatem pojęcie to ma zdecydowanie szerszą ramę znaczeniową niż współczesne, potoczne określenie. W XVIII wieku odnosiło się ono do wykształconych i wyrobionych estetycznie odbiorców dzieł artystycznych kultury wysokiej, a więc adresowanych do wyższych warstw społecznych, przede wszystkim do przedstawicieli stanu mieszczańskiego, którzy w czynny sposób w tym czasie zaznaczali prawa swej partycypacji w estetycznym obszarze, m.in. w świecie sztuki muzycznej i w szerokiej ofercie repertuarowej teatrów operowych XVIII i XIX wieku.

Dyskursy słownikowe jako przedmiot badań i źródło historyczne oferują zatem Autorce możliwości wglądu zarówno w refleksję teoretyczno-muzyczną o popularyzatorskim charakterze, w refleksję krytyczno-estetyczną dotyczącą spraw repertuarowych, trendów i środków przekazu, jak również stanowią dla niej doskonały materiał pozwalający uchwycić specyfikę światobrazu i ramy mentalnej, zakreślonej w poszczególnych hasłach słownikowych jako świadectwo czasów, w którym włoskie i francuskie dzieła operowe królowały w europejskich teatrach, stanowiąc temat salonowych i publicystycznych dyskusji, refleksji i sporów estetycznych. Należy w pełni zgodzić się z ujęciem: „Słownik jest zatem palimpsestem odsłaniającym przed badaczem (badaczką) w procesie równoległej lektury kolejne swe warstwy, złożone z różnorodnych tekstów” (s.37).

Książka składa się z pięciu części, w których wyodrębniono kolejne podrozdziały. Założenia koncepcyjne i cały układ konstrukcji wywodu został klarownie i przekonująco wyłożony w rozdziale wstępnym. Decyzje dotyczące wyboru materiału źródłowego – haseł słownikowych, wybranych spośród najbardziej reprezentatywnych słowników muzycznych francuskich i włoskich (J.J. Rousseau, *Dictionnaire de la musique*, Paris 1768; J.J.-O. de Meude-Monpas, *Dictionnaire de musique*, Paris 1787; P. Gianelli, *Dizionario della musica sacra e profana*, t. 1-7, Venezia 1830; N.-É. Framery, P.L. Ginguené, J.-J. de Momigny, *Encyclopédie méthodique. Musique*, vol.1., vol.2, Paris 1791, 1818; F.-H.-J. Castil-Blaze, *Dictionnaire de la musique moderne*, vol 1, vol 2, Paris 1821, 1825), zostały przekonująco uzasadnione, wyczerpująca argumentacja dotycząca doboru źródeł oraz sposobu ich analizy i omówienia nie budzi zastrzeżeń. Zarówno perspektywa badań kulturowych oraz refleksja estetyczno-muzyczna znajdują w tym materiale zasadne i bardzo ciekawe osadzenie. Co warto z uznaniem podkreślić, analiza haseł jest dla Autorki książki jedynie bazą wyjściową, swoistym „osadem”, jak napisałby Dahlhaus, na podstawie którego mogła powstać w kolejnych pięciu rozdziałach rozbudowana panoramiczna narracja odnosząca się do szerokiego spektrum zagadnień estetycznych, artystycznych, kulturowych powiązanych z fenomenem teatru muzycznego okresu Oświecenia i pierwszych dekad XIX stulecia. Świetna znajomość źródeł, poparta została zarazem doskonałą orientacją w stanie badań anglojęzycznych, włoskich, francuskich i niemieckich, co czyni tę rozprawę i tak zbudowany przekaz naukowy wielce wiarygodnym i cennym studium badawczej refleksji nad europejską kulturą operową wieku XVIII-go, zwłaszcza jej drugiej połowy oraz pierwszych dekad wieku XIX-go.

Wydaje się zarazem słuszne, że swoistym patronem rozważań o operze Małgorzata Lisecka czyni J.J. Rousseau (tu zwłaszcza rozdział 1: *Słownik muzyczny: jego kształt i znaczenie od czasów Rousseau*), w przekonujący sposób prezentując bogactwo jego refleksji

teoretycznomuzycznej, zmysłu krytycznego względem własnej francuskiej tradycji operowej oraz odmiennej tradycji włoskiej oraz swoistego daru obserwacji kultury muzycznej, który przekładał się na rozpoznawalność i zasadność jego sądów i spostrzeżeń dla jego następców – autorów kolejnych dzieł słownikowych, pisanych w II połowie XVIII wieku i w wieku XIX-tym. Dodajmy na marginesie, że znajomość refleksji muzycznej i krytycznej J.J. Rousseau zaowocowała także wcześniejszymi artykułami i studiami naukowymi Habilitantki, napisanymi na najwyższym poziomie badawczej rzetelności.

Poglądy J.J. Rousseau nie są oczywiście prezentowane bezkrytycznie, należy dystans badawczy i ogląd krytyczny jego myśli krytyczno-operowej i teoretycznomuzycznej cechuje bowiem metodę badawczą Małgorzaty Liseckiej. Zawsze odznacza się ona rzetelnością i wyważonym językiem opisu, którą da się zaobserwować zarówno w odniesieniu do źródeł historycznych, jak i współczesnych ram i omówień interpretacyjnych, reprezentatywnych dla współczesnych narracji kulturoznawczych i literaturoznawczych, dotyczących choćby zagadnień ideowych i ideologicznych tego okresu (m.in. bardzo interesujące kwestie dotyczące manii czytelniczek i operowej w XVIII wieku, ocena statusu i skutków rewolucji francuskiej, kwestia emancypacji kobiet i ich udziału w kulturze, problem opresji władzy w społeczeństwie feudalnym). Koncepcje ujmowania historii afektu jako „wielkiej narracji”, kultury operowej jako utopii, opery jako fantazmatu, czy fenomenu kastrata jako abiektu i in. wydają się ciekawym i słusznym kontekstem metodologiczno-interpretacyjnym, umożliwiającym uchwycenie i pełniejszą analizę złożonych operologicznych zagadnień badawczych. Autorka, odwołując się niejednokrotnie w poszczególnych rozdziałach do badań i ujęć m.in. M. Foucaulta, J.-F. Lyotarda, J. Butler, J. Lacana, zachowuje zarazem odpowiedni stopień wyważenia w stosowanej skali nawiązań i porównań, mając zawsze na uwadze rzetelność faktycznego omówienia materiału i prezentacji stosownego komentarza względem przywoływanego krytycznego dyskursu naukowego. Współczesny „koloryt” spojrzenia metodologicznego, wynikający z ramy modalnej tego dyskursu, charakterystycznej dla nowszej refleksji badawczej nad kulturą Oświecenia czy szerzej – wieków dawnych, stanowi pewien punkt odniesienia, ale nie przysłania Autorce monografii jej własnych celów badawczych. Nie zastępuje też jej argumentacji, prowadzącej do przekonujących, odkrywczych i zarazem oryginalnych wniosków, zawsze osadzonych w świetnie opracowanym materiale źródłowym. Na uznanie zasługuje także precyzja języka przekładu oraz filologiczna dbałość o dokładność oddania sensów oryginalnych znaczeń, zawartych w poszczególnych hasłach włoskich i francuskich (ale także w źródłach niemieckich czy angielskich). Autorka wiernie prezentuje

intencje i kontekst historyczno-językowy terminów muzycznych i refleksji estetycznej w tym tak obszernym i mimo wszystko zróżnicowanym materiale.

Kategoria afektywności teatru operowego, rzetelnie omówiona i zanalizowana na podstawie słownikowych haseł, ich kontekstów i założeń (w rozdziale 2: *Jak działała muzyczna retoryka uczuciowości? Wokół pojęcia afektu w słownikach muzycznych przełomu wieków*) została przedstawiona na tyle przekonująco, że rzeczywiście możemy ją uznać za prymarną w sposobie ujmowania fenomenu operowych gatunków, zwłaszcza włoskich i francuskich XVIII wieku. Przy niewielkim zastrzeżeniu, związanym z przekonaniem o równie istotnej, co muzycznie wyrażana afektywność, funkcji dramaturgii odpowiedzialnej w operze za kreowanie multimedialnej narracji. Powiązanie kwestii afektywności muzycznej z dramatyczną ramą gatunków operowych jest o tyle zasadne, że bez wątplenia to ta rama spaja całość operowej konstrukcji teatralnej i umożliwia osadzenie afektów w odpowiednio zakomponowanym (tak muzycznie, jak dramaturgicznie) przepływie zdarzeń. Jest to jednak zagadnienie na osobne studium badawcze. Małgorzata Lisecka poświęca i tym kwestiom odpowiednią uwagę, która z racji analizowanego materiału – słowników muzycznych (a nie dramatycznych) – nakierowana jest jak najbardziej zasadnie na zagadnienia afektywności i muzycznej formy ich wyrażania w strukturze dzieła i teatralno-muzycznej całości. Jak wiadomo, dyskurs naukowy poświęcony fenomenowi teatru operowego, może być prowadzony wielotorowo, z większym naciskiem na kwestie muzycznej afektywnej wymowy opery i wówczas z nieco mniejszym naciskiem na kwestie poetyki, zakodowane w dramatycznej jej warstwie. Jednocześnie szeroko pojmowane zagadnienia uczuciowości, emocjonalnego odbioru sztuki i ich swoistej symbiozy z kodem muzycznym dzieł operowych są w pełni adekwatne dla estetycznej perspektywy i ramy odbioru, którą panoramicznie wręcz potwierdzają rozważania odnalezione, zanalizowane przez Autorkę we francusko-włoskim dyskursie słownikowym lat 1768-1826 roku.

Przyjęta przez Badaczkę muzykologiczna i historyczno-kulturowa perspektywa – szczególnie istotna w rozdziale 3: *Opera jako fantazmat: afektywność teatru operowego wobec jego funkcji społecznych* i w rozdziale 4: *Afekt i aktorstwo operowe w słownikach muzycznych* – pozwala na opracowanie i interpretację założonych zagadnień w optymalnym formacie refleksji naukowej i umożliwia zbliżenie się do fenomenu opery w jej tak zróżnicowanym materiale i formalnym zakorzenieniu w praktyce i rzemiośle wielu dziedzin sztuki. Zaproponowane w tym kontekście ujęcie tego fenomenu przez pryzmat multimedialności opery i współdziałania różnych sztuk w jej wytwarzaniu umożliwiło poszerzenie perspektywy oglądu opery jako kulturowego fenomenu. Autorce z sukcesem udało się wydobyć czynioną nad nią

refleksję z niekiedy nazbyt hermetycznej metodologii muzykologicznej odwołującej się zazwyczaj do analizy formalnych struktur i schematów.

Doskonała znajomość gatunków operowych i ich formalnych założeń, a także warsztatu muzykologicznej analizy w pełni uwidoczniła się zarazem zwłaszcza w rozdziale 5 *Dzieło operowe a zagadnienia afektywności w słownikach muzycznych*. Dzięki uwzględnieniu szerokiej perspektywy i metodologicznych założeń badań historyczno-kulturowych oraz filologicznej dbałości wnikliwa analiza materiału słownikowego w tym zakresie została ubogacona przez Małgorzatę Lisecką o precyzję wyrażenia intencji oraz o klarowność w prezentacji zawartości haseł, które zostały przez nią osadzone w bardzo dobrze przez nią rozumianej wielowiekowej tradycji retorycznej, estetycznej, filozoficznej i ideowej, oddziałującej na sztukę muzyczną, dramatyczno-teatralną i szerokie spektrum tego typu zjawisk kultury.

Podsumowując, zaproponowany przez Panią doktor Lisecką układ kolejnych rozdziałów jest w pełni przekonujący. Habilitantka w adekwatny do złożoności zjawiska sposób oddaje wielopłaszczyznowość i poziom zawiloci omawianej i badanej skali zjawisk teatralno-muzycznych i kulturowych. Konsekwencja i klarowność wywodu, a także świetnie zaprojektowana rama kompozycyjna książki umożliwiają prezentację omawianych zagadnień w taki sposób, który spełniając wszelkie kryteria dojrzałego, pogłębionego dyskursu naukowego, jest w stanie zarazem zapewnić satysfakcję odbiorczą każdemu czytelnikowi, który chciałby dzięki tej lekturze pogłębić zainteresowania i potrzeby poznawcze, polegające na poszerzeniu horyzontów i wiedzy własnej na temat przeszłości opery, jej statusu w kulturze, a przede wszystkim jej walorów i specyfiki afektywnego przekazu.

Warto wskazać także na odpowiednio przeprowadzoną przez Autorkę selektywność wielojęzycznej literatury sekundarnej obejmującej problematykę operologiczną. Obszerny stan badań nad operą, prowadzonych w humanistyce światowej od wielu dekad w różnych językach: niemieckim, włoskim, francuskim i niemieckim, a także w skromniejszym zakresie, z racji wiadomych dziejowych zaszczości, w języku polskim, poświadcza trwałą tendencję uznawania dziedzictwa kulturowego związanego z estetyką operową za faktycznie wspólną, jednoczącą wartość badawczą, naukową, artystyczną. Względem opery można zatem składać akces do własnej badawczej partycypacji, by znaleźć w niej odpowiedzi na liczne pytania dotyczące kwestii estetycznych, kulturowych czy historyczno-ideowych. Małgorzata Lisecka z pełnym znanstwem i z własnym erudycyjnym zapleczem wpisuje się w ten nurt badań, poświadczając doskonałe przygotowanie i rozeznanie w wielojęzycznym i wielotorowym dyskursie na temat

kultury operowej i jej wielowiekowych tradycji: jej historii, źródeł, zagadnień formalno-estetycznych i kulturowych etc.

Wartościowym i przyjemnie zaskakującym spostrzeżeniem było dla mnie to, że czytając rozprawę Pani dr Liseckiej odniosłam wrażenie, że lektura tej książki – przy całym uznaniu dla strony merytorycznej i naukowości wywodu, erudycyjnego rozmachu, klarowności przekazu oraz twórczej właściwości jej wyobraźni badawczej – mogłaby pełnić równie ważną kulturotwórczą funkcję jak omawiane przez nią słowniki, wprowadzające świadomego uczestnika kultury, melomana, miłośnika sztuk w arkana i w meandry fenomenu opery i jej historii. Wyjątkowy status sztuki operowej poświadczany jest więc nie tylko jej nieprzerwaną żywotnością na współczesnych scenach teatralnych, ale także poprzez jej należny, w pełni uznany status we współczesnych badaniach humanistycznych: historycznych, kulturoznawczych, estetycznych filologicznych, etc. Wybitna monografia Małgorzaty Liseckiej jest tego znaczącym potwierdzeniem.

3. Ocena pozostałego dorobku naukowego i aktywności badawczej, współpracy międzynarodowej, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego

Habilitationka wydała drukiem ponad czterdzieści artykułów i studiów, które odzwierciedlają zarówno jej interdyscyplinarne i komparatystyczne kompetencje, jak również przenikliwość badawczą i analityczną precyzję. Wśród opublikowanych tekstów wskazać można następujące kręgi zainteresowań badawczych Habilitationki: 1. Teatr operowy, jego historia, estetyka i udział w kulturze, zagadnienia retoryczne i kwestie powiązane z historyczno-źródłowymi studiami traktatów i słowników muzycznych. Ten obszar badań jest szczególnie bogato reprezentowany w dorobku naukowym. W zasadzie każdy z artykułów i studiów zasługiwałby na osobne omówienie, z racji ograniczonych ram recenzji chciałabym tu wspomnieć jedynie o niektórych z nich jako przykładach w pełni profesjonalnych interdyscyplinarnych prac naukowych, w których przedstawione zostały efekty własnych badań źródłowych, oryginalne wnioski i rozpoznania poszerzające i uzupełniające w swej istocie dotychczasowy międzynarodowy stan badań. Z nowszych prac będzie to choćby artykuł z „Polskiego Rocznika Muzykologicznego” *O recepcji XVII-wiecznej tradycji operowej w traktatach Avisona, Arteagi i Chabanona w świetle idei muzki dawnej* (2019), artykuł z kręgu badań jezuickich M. Liseckiej (*On the Aeshetics of Opera in „Le rivolizioni del teatro musiale*

lel

italiano” by Esteban Arteaga y Lopez, 2021) czy poszerzające kontekst badań nad twórczością J. J. Rousseau studium poświęcone uwagom o operze w *Julii albo Nowej Heloizie* (2017).

Drugim ważnym tematycznie zbiorem prac w dorobku Pani dr Liseckiej są studia poświęcone polskiej poezji dawnej i jej związkom z muzyką. Reprezentują one zainteresowania badawcze z okresu pracy przed i podczas pisania rozprawy doktorskiej, a więc z wcześniejszego etapu drogi naukowej Habilitantki, należy jednak podkreślić, że wyróżniają się one nie tylko filologicznym rozmachem i znajomością stanu badań, ale także przenikliwością analityczno-interpretacyjną i śmiałością w stawianiu hipotez i wyciąganiu wniosków, tu m.in. *Strategie retoryczne w gatunku madrygałowym Marino – Morsztyn – Monteverdi* (2015) czy *Wybrane problemy stile madrigalesco w „Discorso sopra la perfettione delle Melodie” Giovanniego Battisty Doniego*, jest to fragment pracy magisterskiej, opublikowany w „Przeglądzie Muzykologicznym” (2015).

Trzeci obszar badawczych zainteresowań reprezentują publikacje poświęcone zagadnieniom sztuki wizualno-muzycznej i teatralnej, różnych gatunków i dzieł filmowych. Autorka z dużym zapałem porusza się zarówno w obszarze zagadnień filmoznawczych, muzykologicznych i literaturoznawczych. Osobne miejsce w dorobku M. Liseckiej zajmują także cenne ze względu na regionalistyczne i kulturoznawcze konteksty artykuły poświęcone starodrukowi i nieznanemu dziełom muzycznym regionu Pomorza i Kujaw. Piąty obszar zainteresowań badawczych habilitantki reprezentują mniejsze studia i szkice operologiczne, prace komparatystyczne, porównawcze, analizy i interpretacje dzieł operowych, filmowych, dzieł kultury popularnej, poezji śpiewanej.

Z tej pobieżnej prezentacji można się łatwo zorientować jak bardzo bogaty i zróżnicowany jest dorobek naukowy Małgorzaty Liseckiej. Wydatnie poszerza on wgląd recenzentki w kompetencje i potencjał naukowy Habilitantki. Choć najbardziej znaczącym i głównym dziełem pozostaje przedstawiona rozprawa habilitacyjna, jednak pozostały dorobek naukowy potwierdza w pełni zarówno dojrzałość, samodzielność naukową Pani dr Liseckiej, jak również jej badawczy potencjał, ujawniający zdolności do prowadzenia w kolejnych latach następnych prac i projektów naukowych. Dorobek spełnia wszystkie kryteria merytoryczne i warsztatowe zarówno w obszarze badań kulturoznawczych, muzykologicznych, filologicznych i historycznych.

Na osobne podkreślenie zasługują również muzykologiczne kompetencje analityczno-interpretacyjne Habilitantki związane z umiejętnością odczytywania w materiale muzycznym, w partyturach dzieł dawnych i współczesnych, zarówno zastosowanych w nich strategii retorycznych w obrębie języka muzycznego, jak również szerzej pojętego *intentio auctoris* i

intentio operis (za U.Eco) muzycznego przekazu. W tym kręgu tekstów wyróżnić można m.in. mistrzowskie analizy oper Pucciniego (*Puccini wobec estetycznych koncepcji patosu XIX wieku. Analiza trzech przypadków*), studium dotyczące motywów przewodnich w partiach orkiestrowych *Toski* (2019) czy komparatystyczną analizę dzieł, kontekstów i tradycji ludowych w operze rosyjskiej („*Demon*” *Antona Rubinsteina – między tradycją zachodnią i rosyjską. Analiza wybranych przypadków*).

Małgorzata Lisecka opublikowała swe studia i artykuły w języku polskim i angielskim w polskich i zagranicznych czasopismach punktowanych, w recenzowanych monografiach i tomach pokonferencyjnych. Jej obfita działalność konferencyjna w międzynarodowych i ogólnopolskich kręgach zasługuje na podkreślenie i uznanie. Oprócz wystąpień konferencyjnych były to także działania związane z samodzielną organizacją konferencji naukowej (International Conference "Jesuit Culture between the Arts" 2016), zwieńczonej wydaniem recenzowanej monografii pod jej redakcją, oraz współorganizacja dwóch międzynarodowych konferencji. Małgorzata Lisecka była także zapraszana do krajowych i międzynarodowych projektów naukowych i badawczych (grant NCBR, nr N R17 0005 0612009, kierownik: prof. W. Bolecki: „Sensualność w kulturze polskiej przedstawienia zmysłów człowieka w języku, piśmiennictwie i sztuce od średniowiecza do współczesności”), potwierdzając tym samym merytoryczne przygotowanie i samodzielność naukową. Habilitantka uczestniczyła także wielokrotnie w projektach wymiany i staży akademickich w ramach programu Erasmus + (sześciokrotnie do 2022). We wcześniejszym okresie (2015, 2016, 2018) w ramach grantów akademickich prowadziła również kwerendy i staże badawcze w Rzymie i w Bolonii. Małgorzata Lisecka jest również członkinią krajowych i międzynarodowych gremiów i towarzystw naukowych Związek Kompozytorów Polskich, Polskie Towarzystwo Badań nad Wiekami XVIII, Polskie Towarzystwo Kulturoznawcze oraz (w latach 2008-2020) ComPaRes-IberoSlavonic Society. Regularnie bierze udział w spotkaniach i organizowanych konferencjach przez te organizacje.

Habilitantka prezentuje także rozbudowaną działalność dydaktyczną, realizując liczne kursowe i autorskie zajęcia na UMK na kierunku kulturoznawstwo oraz – w języku angielskim – dla studentów programu Erasmus, a także dla studentów z Chin (na kierunku filologia polska). Pracowała także jako wykładowca w latach 2010-2018 na Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Małgorzata Lisecka poprowadziła od 2011 roku na UMK ponad dwadzieścia pięć (!) przedmiotów kursowych i fakultatywnych o zróżnicowanej tematyce muzykologicznej, filmoznawczej, kulturoznawczej, polonistycznej i historycznej, do których przygotowała autorskie sylabusy. Była także opiekunem praktyk studenckich, prowadziła seminaria, jest

promotorką i recenzentką kilkudziesięciu prac licencjackich, dyplomowych, magisterskich. Pełni także funkcję promotora pomocniczego dla dwóch doktoratów.

Równie dużą aktywnością wykazuje się Pani dr Lisecka na polu współpracy z otoczeniem. Prowadzi od lat liczne działania popularyzatorskie, wygłasza wykłady, była wielokrotnie członkiem jury konkursów wiedzy o sztuce muzycznej i o kompozytorach, współpracuje z instytucjami kultury, takimi jak Teatr Wielki w Warszawie, Toruńska Orkiestra Symfoniczna, Kamienica Inicjatyw w Toruniu, pisząc artykuły do programów operowych, teatralnych i symfonicznych, prowadząc wykłady dla seniorów.

4. Konkluzja

Przedstawioną rozprawę habilitacyjną oceniam bardzo wysoko jako niezwykle cenny wkład nie tylko w polski stan badań operologicznych, ale także w międzynarodowe badania poświęcone operze. Habilitantka w nowy, oryginalny sposób rozpatruje fundamentalne dla rozumienia kwestii operologicznych zagadnienia, łącząc rzetelność pracy źródłowej z metodologiczną otwartością i rozmachem wyobraźni badawczej. Rozprawa realizuje więc w pełni założenia dojrzałego, interdyscyplinarnego wywodu naukowego, który w oryginalny i twórczy sposób buduje narrację o zagadnieniu afektywności teatru operowego i wielkiej wadze tej właśnie właściwości opery jako wielotworzywowej, multimedialnej formy artystycznej. Efekty badań, ich analiza i syntetyczne ujęcie, przedstawione w tej monografii przez Małgorzatę Lisecką, znacząco wzbogacają interdyscyplinarny, wielonarodowy obszar refleksji naukowej o specyfice i miejscu opery w kulturze, dlatego chciałabym złożyć wniosek o wyróżnienie rozprawy.

Bogaty dorobek naukowy dr Małgorzaty Liseckiej oraz jej działalność naukowo-badawcza, zaangażowanie w dydaktykę uniwersytecką i popularyzację wiedzy upewniają, że Habilitantka posiada pełną samodzielność naukową, która upoważnia też do kierowania pracą badawczą innych osób. Z pełnym przekonaniem wnioskuję o dopuszczenie dr Małgorzaty Liseckiej do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Małgorzata Lisecka